

1302.219.02

Komisija za izbor

VIJEĆU FILOZOFSKOGA FAKULTETA UNIVERZITETA U SARAJEVU

Odlukom Vijeća Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu br. 02-01/3, od 08. 02. 2019. godine imenovana je Komisija za izbor radi pripremanja prijedloga za izbor nastavnika (sva zvanja) za PODRUČJE (OBLAST): *HUMANISTIČKE NAUKE*, POLJE: *NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA)*, GRANA: *BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK, Historija jezika* (predmeti: *Staroslavenski jezik, Historija književnog jezika I i II, Uvod u slavistiku, IP Jezik sevdalinke, IP Jezičke odlike balade o Hasanaginici*) na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik, u sastavu:

1. DR. ISMAIL PALIĆ, doktor lingvističkih nauka, redovni profesor na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu na naučnoj oblasti *bosanski, hrvatski i srpski jezik*, predsjednik,
2. DR. MATEO ŽAGAR, doktor humanističkih znanosti, znanstveno polje: jezikoslovlje, redoviti profesor u trajnom zvanju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska, u znanstvenom području humanističkih znanosti, znanstveno polje: filologija, znanstvena grana: kroatistika, član,
3. DR. JOSIP BAOTIĆ, doktor filoloških nauka, profesor emeritus na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu za predmet *Savremeni srpskohrvatski-hrvatskosrpski jezik i opšta lingvistika*, član.

Dana 11. 02. 2019. godine Komisija je zaprimila akt Filozofskoga fakulteta br. 03-02/71, od 08. 02. 2019, kojim joj se dostavlja kompletan konkursni materijal s prijavom kandidata i izvještaj pravne službe Fakulteta sačinjen nakon obrade prijave. Komisija je pregledala te pažljivo i detaljno analizirala cjelokupni zaprimljeni materijal, pa Vijeću Fakulteta podnosi sljedeći

IZVJEŠTAJ s prijedlogom odluke o izboru

Spomenutim aktom Filozofskoga fakulteta Komisija je obaviještena da se na konkurs koji je, u skladu s Odlukom Vijeća Fakulteta br. 02-01/547, od 10. 12. 2018, objavljen u dnevnom listu „Oslobođenje“ i na internetskoj stranici Univerziteta i Fakulteta dana 29. 12. 2018, a zaključen dana 13. 01. 2019. prijavila jedna kandidatkinja, i to dr. Lejla Nakaš.

U izvještaju pravne službe sačinjenom nakon obrade prispjele prijave na konkurs navodi se da je prijava kandidatkinje dr. Lejle Nakaš blagovremena (dostavljena poštom 11. 01. 2019) i s potpunom dokumentacijom. Nakon detaljnoga pregleda prijave i dokumentacije Komisija je također zaključila da je ona blagovremena i potpuna, te ju je uzela u daljnje razmatranje.

Detaljnim uvidom u dokumentaciju koju je kandidatkinja dr. Lejla Nakaš dostavila u svojoj prijavi Komisija je utvrdila sljedeće:

Dr. Lejla Nakaš u svojoj prijavi navela je da se prijavljuje na mjesto nastavnika (sva zvanja) za PODRUČJE (OBLAST): *HUMANISTIČKE NAUKE*, POLJE: *NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA)*, GRANA: *BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK, Historija jezika*

(predmeti: *Staroslavenski jezik, Historija književnog jezika I i II, Uvod u slavistiku, IP Jezik sevdalinke, IP Jezičke odlike balade o Hasanaginici*) na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu, s naznakom da se prijavljuje za akademsko zvanje REDOVNOGA PROFESORA.

Iz priložene dokumentacije Komisija je o kandidatkinji dr. Lejli Nakaš utvrdila sljedeće:

I. BIOGRAFIJA

Dr. Lejla Nakaš . Osnovnu školu i gimnaziju završila je u Sarajevu. Diplomirala je na Odsjeku za južnoslavenske jezike i književnost Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu 1992. godine i stekla zvanje *profesor srpskohrvatskog-hrvatskosrpskog jezika i istorije književnosti naroda i narodnosti SFRJ*. Na istom fakultetu magistrirala je 2002. i doktorirala 2009. godine. Akademski stepen magistra lingvističkih nauka stekla je odbranivši magistarsku radnju *Jezik Safvet-bega Bašagića u svjetlu literarnog izraza Bošnjaka u austrougarskom periodu*. Akademski stepen doktora lingvističkih nauka stekla je odbranivši disertaciju *Jezik i grafija krajišničkih pisama kao specifičan vid očuvanja zapadnoštokavskog pisanog kontinuiteta na rukopisnoj bosančici*. Zaposlena je na Filozofskom fakultetu u kontinuitetu od maja 1995. godine, a od 2013. godine u nastavnom zvanju vanrednog profesora. Na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik predaje Staroslavenski jezik, Historiju književnog jezika I i II i Uvod u slavistiku.

Izvodi nastavu na prvom i drugom ciklusu studija te na Doktorskom studiju iz lingvističke bosnistike i Doktorskom studiju iz historije, smjer Historija srednjovjekovne Bosne, a član je i Vijeća Dokorskog studija iz lingvistike.

Na Univerzitetu Aix-Marseille (Faculté des lettres Aix en Provence) radila je kao lektorica za bosanski, hrvatski i srpski jezik dvije akademske godine – 1996/7. i 1997/8. Aktivno znanje francuskog jezika potvrđuje diplomom koju izdaje Ministarstvo obrazovanja Francuske, DELF – *Diplôme d'études en langue française 2nd degré*, stečenom 2002. godine. Služi se i engleskim i italijanskim jezikom.

U razdoblju od 2011. do 2017. godine bila je članica Redakcionog odbora *Atlasa linguarum Europae* u okviru evropskog međunarodnog projekta. Od 1. decembra 2017. član je Centra za balkanološka ispitivanja ANUBiH.

Godine 2017. na poziv direktora Studijskog centra Sv. Jakova Markijskog [Centro Studi San Giacomo della Marca] u Montepretonu obavila je dvodnevno predstavljanje rezultata svoga istraživanja ćiriličnih listova sačuvanih u kodeksu koji je pripadao Sv. Jakovu.

Učestvovala je na dvadesetak međunarodnih i domaćih naučnih skupova i kongresa. Bila je recenzent više naučnih radova za naučne časopise i zbornike radova s domaćih i međunarodnih naučnih skupova te nekoliko knjiga. Članica je redakcije Godišnjaka Centra za balkanološka ispitivanja Akademije nauka Bosne i Hercegovine.

Od posljednjeg izbora (tj. izbora u zvanje vanrednoga profesora, 2013) bila je mentor za izradu tri završna diplomatska rada (po bolonjskom studiju) te mentor za izradu doktorske disertacije odbranjene na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Posljednjih godina glavni fokus istraživanja usmjerila je na izučavanje srednjovjekovnih slavenskih rukopisa i slavenskog prijevoda Biblije. Od 2013. godine s profesorom Christophom Kochom s Odsjeka za indogermanske jezike Freie univerziteta u

Berlinu radi na projektu *Index verborum et formarum linguae slavicae veteris dialecti Codicis Zographensis commentario ornatum* kao jedini saradnik. U Institutu za jezik u Sarajevu voditeljica je naučnih projekata kritičkih izdanja srednjovjekovnih rukopisa evanđelja – *Čajničkoga evanđelja* (2017) i *Divoševa evanđelja* (2018). Voditeljica je projekta *Građa za rječnik crkvenoslavenskog jezika: pretraživa baza podataka srednjovjekovnih tekstova Evanđelja* na Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

II. BIBLIOGRAFIJA

Iz područja lingvističke bosnistike dr. Lejla Nakaš dosad je objavila tri knjige, više od dvadeset naučnih radova te više drugih radova (stručnih radova, osvrta, prikaza, recenzija i dr.). Komisija je uzela u razmatranje samo bibliografske jedinice objavljene nakon izbora u zvanje vanrednoga profesora (2013).

Nakon izbora u zvanje vanrednoga profesora (2013) dr. Lejla Nakaš objavila je dvije knjige, trinaest naučnih radova i jedno naučno-kritičko izdanje izvora, kako slijedi:

I. knjige

1. *Paratekstualnost u bosanskoj srednjovjekovnoj književnosti*, Forum Bosnae 83-84/18, Sarajevo 2018, 120 str., ISSN 1512-5122, [COBISS.BH-ID 10320153]
2. *Divoševa evanđelje: Studija i kritičko izdanje teksta*, Institut za jezik u Sarajevu, 2018, 499 str. (studija 5–117 str.), ISBN 978-9958-620-38-6, CIP 091:003.349]:27-247(497.16), [COBISS.BH-ID 26754310]

II. naučni radovi

1. *Vrutočko bosansko četveroevanđelje*, istoimena popratna studija, Forum Bosnae 67–68, 2015, str. 639–675 (engl. *The Bosnian Tetraevangelium from Vrutok*, str. 677–718), UDK 27-247:091(497.6)"13"; 821.163.4(497.6).09"04/14", ISSN 1512-5122, [COBISS.BH-ID 7899673]
2. *Plovdivska bosanska knjiga*, istoimena prateća studija uz izdanje teksta, Forum Bosnae 71, 2016, str. 321–342, UDK 003.349(497.6)"16", ISSN 1512-5122, [COBISS.BH-ID 8966169]
3. "Fragmenti iz Montepredona", *Ricerche slavistiche* 13 (LIX) 2015, Sapienza – Università di Roma, str. 385–406, UDK 091(497.6)"14", ISSN 0391-4127, [COBISS.BH-ID 8435993]
4. "Hrvatsko-bosanska ćirilčna korespondencija 16. i 17. stoljeća", *Filologija* 62, 2015, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, str. 161–182, UDK 003.349:811.163.4*3, ISSN 0449-363X, [COBISS.BH-ID 8245529]
5. "Ka novom čitanju Kunovskog zapisa", *Кирилометодиевистика* 9, 2015, Menora, Skopje, str. 25–37, UDK 003.349(497.6):27-282.3, ISSN 1409-9861, [COBISS.BH-ID 10270233]
6. "O proučavanju ćirilčnog naslijeđa", *Forum Bosnae* 74-75, 2016, str. 258–266, UDK 003.349(497.6), ISSN 1512-5122, [COBISS.BH-ID 8965401]
7. "Portina slavenska kancelarija i njen utjecaj na pisare u prvom stoljeću osmanske uprave u Bosni", *Forum Bosnae* 74–75, 2016, str. 267–297, UDK 003.349(497.6), ISSN 1512-5122, [COBISS.BH-ID 8965657]

8. "Apotropejski zapis iz Slatnice", u zborniku radova *Međunarodni znanstveno-stručni skup Bosanski kralj Tvrtko "pod Prozorom u Rami"*, izdavači: Sarajevo/Zagreb: Synopsis/Prozor-Rama, 2016, str. 813–830, UDK 091:003.349=14(497.6) [COBISS.BH-ID 10258969]
9. "Bosančica kao varijetet ćirilčne minuskule", u knjizi: *Pišem ti bosančicom* (ur. Amra Zulfikarpašić), 2016, ULUPUBIH, str. 99–114, ISBN 978-9958-9148-4-3, UDK 003.349(497.6)(084) [COBISS.BH-ID 23070726]
10. "Bosanski pisar sultana Selima", *Forum Bosnae* 77/2017, str. 62–113, UDK 003.074(497.6)"15", ISSN 1512-5122, [COBISS.BH-ID 10260761]
11. "Glagoljični zapisi u Radosavljevom zborniku", u: Kuštović, T. i M. Žagar (ur.) *Meandrima hrvatskoga glagoljaštva: Zbornik u čast akademiku Stjepanu Damjanoviću o 70. rođendanu*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2017, str. 383–395, UDK 003.349 [COBISS.BH-ID 10257945]
12. "Kalendar u izdanjima Nauka krstjanskog Matije Divkovića", *Zbornik radova sa znanstvenog skupa. Matija Divković i kultura pisane riječi*, knj. II, 2017, str. 129–156, UDK 821.163.4(497.6).09 Divković M., 821.163.42.09"15/19" [COBISS.BH-ID 9850649]
13. "Western Štokavian dialectal forms in Mediaeval Bosnian documentary evidence", u: *The oldest linguistic attestations and texts in the slavic languages* (ed. Amir Kapetanović), Holzhausen: Der Verlag, Vienna, 2018, str. 28–44, UDK 811.163.1; 091:003.349(497.6)"04/14"-; 003.074(497.6)"04/14" [COBISS.BH-ID 10259993]

III. Naučno-kritičko izdanje izvora

1. Kurtović, Esad, Lejla Nakaš (autor, prevodilac), Drago Župarić (autor, prevodilac), Ana Lalić (autor, prevodilac) i Dženan Dautović, *Codex diplomaticus Regni Bosnae: Povelje i pisma stare bosanske države*, Sarajevo: Mladinska knjiga, 2018, 881 str., ilustr., faks., ISBN 978-9958-9398-9-1, [COBISS.BH-ID 26642182]

Uz svoju prijavu kandidatkinja je dostavila po jedan primjerak obiju knjiga (pod red. br. 1 i 2) te fotokopije svih navedenih radova s valjanim dokazom da su objavljeni (1–13). Također je dostavila uvodni tekst priređivača i sadržaj knjige pod III.1 s dokazom da je knjiga objavljena. Za naučnu knjigu u dokumentaciji su priložene obje međunarodne recenzije s potvrdom Instituta za jezik u Sarajevu.

Nakon detaljnoga uvida u dostavljene bibliografske jedinice Komisija je konstatala da se one mogu razvrstati na sljedeći način:

- 1 recenzirana naučna monografija: bibliografska jedinica ovdje označena kao I. knjige pod rednim brojem 1
- 1 recenzirana naučna knjiga: bibliografska jedinica ovdje označena kao I. knjige pod rednim brojem 2
- 13 naučnih radova: bibliografske jedinice ovdje označene kao II. naučni radovi pod rednim brojevima od 1 do 13

Imajući na umu zakonske odredbe o uvjetima za izbor u naučno-nastavna zvanja, a posebno one koje se tiču vrednovanja postignutih rezultata u oblasti naučnoistraživačkog rada nakon posljednjeg izbora u zvanje, Komisija je ocijenila relevantnim bibliografske jedinice ovdje označene kao I. knjige pod rednim brojevima 1 i 2 te bibliografske jedinice ovdje označene kao II. naučni radovi pod rednim brojevima od 1 do 13. Komisija je

zaključila da je osam naučnih radova (II. 1-7, 10) objavljeno u priznatim naučnim časopisima koji prate relevantne međunarodne baze podataka, četiri rada (II. 8, 11-13) objavljena su u zbornicima naučnih radova s međunarodnom recenzijom, a jedan rad (II. 9) objavljen je u knjizi koju je priredio drugi autor.

III. OCJENA BIBLIOGRAFIJE RELEVANTNE ZA IZBOR

Na osnovu priložene bibliografije koja je relevantna za izbor može se zaključiti da se dr. Lejla Nakaš naučno bavi dominantno pitanjima iz oblasti historije bosanskoga, hrvatskoga i srpskog jezika, ponajprije filološkim temama iz oblasti srednjovjekovne bosanske pismenosti, ali da ju također zanimaju i pitanja koja se tiču ćirilичne paleografije te ćirilичni dokumenti osmanskoga razdoblja.

S obzirom na to da bibliografija dr. Lejle Nakaš koja je relevantna za izbor brojem jedinica premašuje zahtjeve definirane zakonskim odredbama o minimalnim uvjetima za izbor u zvanje redovnoga profesora, ovdje ćemo iznijeti ocjenu samo dijela datih bibliografskih jedinica, i to dviju knjiga i osam naučnih radova (prema izboru Komisije).

1. Knjige

1.1. Knjiga *Paratekstualnost u bosanskoj srednjovjekovnoj književnosti* (bibliografska jedinica ovdje označena kao I. knjige pod rednim brojem 1) naučna je monografija koja se sastoji od uvoda i šest poglavlja. U njoj se dokazuje najprije da repertoar srednjovjekovne bosanske književnosti žanrovski nije siromašan, što potvrđuju nalazak ćirilичnoga zbornika *Libro di mantica* u Biblioteci Palatina u Parmi, u kojem se nalaze tekstovi iste tradicije kakvi se nalaze primjerice u Zborniku popa Dragolja iz 13. stoljeća kao i nova otkrića poput Hronografije na početku knjige.

U uvodnom poglavlju knjige pomoću termina „paratekst“ definiraju se specijalni žanrovi u srednjovjekovnoj književnosti, odnos između teksta i njegova parateksta, kao što su naslovi poglavlja, uvod, pogovor, bilješke, ilustracije.

U drugom poglavlju analiziraju se glose, interpolacije i pisarski dodaci koji imaju funkciju paratekstova dodanih kanonskom tekstu. Upravo ti paratekstovi pokazuju kako su pojedine kršćanske tradicije u pojedinim razdobljima tumačile kanonski tekst.

Uspoređujući citate u djelu *Dialogus contra hereticos bosnenses* Jakova Markijskog i specijalne marginalne oznake i glose u rukopisu krstjanina Hvala autorica pokazuje da tekstovi bosanskih krstjana iz 14. i 15. stoljeća pokazuju viši stupanj dogmatske konzervativnosti koji je posljedica izoliranosti ove zajednice. Nastojanje protuheretičkih spisa kakav je i *Dialogus* bilo je proglasiti bosanske krstjane hereticima, a ne tragati za onim u što oni doista vjeruju.

U trećem poglavlju autorica pokazuje da bosanski tekstovi Otkrovenja (Apokalipse) potječu najkasnije iz prve polovice 13. stoljeća. Paralelnom analizom naslova i dodataka u sva tri sačuvana primjerka potvrđuje da je tekst Apokalipse u starijoj bosanskoj srednjovjekovnoj tradiciji sadržavao komentar Andreja Cezarejskog, koji je potom odijeljen od glavnog teksta. Podaci do kojih dolazi upućuju na zaključak da u bosanskoj tradiciji teksta Otkrovenja nije bilo adopcionizma (uvjerenja po kojem je Krist usvojeni sin), nego su bila prisutna tumačenja posvećena preegzistenciji Krista (Božije Riječi, *Verbum Dei*) te da nije bilo doketizma (shvaćanja po kojem je Isus imao samo prividno tijelo), što pokazuju tadašnji komentari koji naglašavaju Kristovo učovječenje (utjelovljenje).

U četvrtom poglavlju *Žanr pitanja i odgovora* autorica utvrđuje da je taj žanr prisutan u bosanskoj srednjovjekovnoj pismenosti na osnovu pojedinih tekstualnih podudarnosti pisarskih glosa dvaju bosanskih evanđelja sa slavenskom tradicijom teksta *Erotapokriseisa*.

U petom poglavlju predstavljen je bosanski apokrifni zbornik *Libro di mantica*, koji sadržava Hronografiju 1350–1453, brontologij, selendromij i kalandalogij. Intertekstualnost koja je karakteristična za cjelokupnu srednjovjekovnu književnost očituje se posebno u *Lunaku* na kraju zbornika, jer se tu ispoljila kao katalog biblijskih imena sa strukturalnim simbolizmom koji emanira u proročanstvima za svaki pojedini dan mjesečeva ciklusa.

U šestom poglavlju *Svjedočanstva zapadnoštokavskih narječnih obilježja u pismenosti srednjovjekovne Bosne* dat je pregled dijalekatskih potvrda koje pokazuju da se na prostoru koji je zauzimala srednjovjekovna bosanska država stječu i pretakaju prijelazne narječne crte. Njihov osobit spoj može pomoći u detektiranju mjesta pisanja ili porijekla pisara. Karakteristike koje će se pojaviti u rukopisu odražavat će i idiom onoga koji prepisuje s prijedloška, ali i onoga koji je prepisao prijedložak, ako ne i niza pisara koji su trag svoje individualnosti ostavili u tradicionalno prenošenom prijedlošku.

1.2. Knjiga *Divoševo evanđelje: Studija i kritičko izdanje teksta* (bibliografska jedinica ovdje označena kao I. knjige pod rednim brojem 2). – Studija koju je dr. Lejla Nakaš objavila u ovoj knjizi (str. 5–117), popraćena indeksom imena i pojmova (str. 495–499), od recenzenata je ocijenjena kao naučna monografijai izvorno naučno djelo.

Predmet je studije Divoševo evanđelje, koje je dosad bilo dostupno samo na osnovu varijanti koje je Herta Kuna uključila u svoje izdanje Hvalova zbornika (1986). Divoševo evanđelje bilo je predmet temeljitog istraživanja Irene Gricat (1961/2), ali sadašnje iščitavanje tog teksta otkriva udaljenost ondašnjih znanja od današnjih mogućnosti saznanja. Izdanje Divoševa evanđelja zbog toga je još jedan korak u nastojanju da se provjeri vladajuće uvjerenje o tom kako su tekstovi bosanskog porijekla izuzetno arhaičan tip slavenskih prijevoda Evanđelja, zbog čega su u slavistici i tretirani kao ključna svjedočanstva pri odlučivanju o formama prvog prijevoda (Vajs, Meillet, Horálek). Nakon novih istraživanja znamo, prvo, da bosanska tekstualna svjedočanstva ne čine posve koherentnu cjelinu te da imaju pored nesumnjivog čuvanja starih brojnih inovacija i one koje su heterogena porijekla. Osvjetljavanje međudnosa bosanskih rukopisa Evanđelja zbog toga je najvažniji predmet budućih istraživanja. Digitalna kolekcija rukopisa sada pruža mogućnost da se svi bosanski tekstovi Evanđelja uspoređuju, a jedan od osnovnih preduvjeta za uspješno izvršenje zadatka jest kritičko izdanje tekstova.

U uvodnom dijelu studije u okviru kodikološkog opisa predstavljen je umjetnički dizajn rukopisa. Riječ je o jednom od najiluminiranih slavenskih rukopisa Evanđelja. Zatim je predstavljena povijest rukopisa i ispitivana pretpostavka da je iluminator rukopisa identičan sa slikarom Manojlom Grkom iz Kotora, o čemu su izražene razumne sumnje. I pretpostavka da je pisar Cvjetnog trioda isti Manojlo u suprotnosti je s dokazima da se radi o drukčijem rukopisu koji potpisuje Manuין (Gilj.25). Nadalje, Kuna je karakterističan stil Kijevskog parimejnika s početka 14. stoljeća odredila kao blizak stilu Divoševa evanđelja, ali je na osnovu uspoređivanja sada potpuno dostupnih ostataka rukopisa Kijevskih odlomaka isključena mogućnost identičnosti njihovih pisara.

Pri analizi paleografskih karakteristika rukopisa posebno je istaknuta upotreba jusa (Ⲛ) uz sporadično prisustvo slova ⲛ, koje ne dopušta mogućnost proglašavanja Divoševa evanđelja nasljednikom konzervativnih elemenata ćirilometodske tradicije, ali omogućava da se pretpostavi utjecaj istočnojužnoslavenske tradicije slične Baničkom i Dobrejšovu evanđelju. Ta je pretpostavka potvrđena povremenim svjedočanstvima vokalizacije ъ > o i њ > e te povremenim ѣ za [a] (кланѣющи). Rezultati paleografske analize podržavaju tezu da je rukopis prepisan izravno iz glagoljskog predloška (Nazor), a korištenje Ⲛ prilično jasno govori za ćirilični predložak. Osim toga, jedna od indikacija za tezu o glagoljskom predlošku (zamjena Ⲓ i Ⲓ, na f. 181a 5) s pravom je proglašena za semantički nesporazum (str. 18).

Glavni dio studije nosi naslov *Tekstološke varijacije* (48–79) i predstavlja tekstualnokritički pregled Divoševa evanđelja. Pri predstavljanju autorica se pridržava klasifikacije Voskresenskoga, a usporedbe su obuhvatile aprakos i tetrakst. Pregled je prije svega oslonjen na mjesta razilaženja Divoševa, Grigorovič-Giljferdingova, Manojlova i Nikoljskoga evanđelja s Vatikanskim evanđelistarom (Vat.slav.4), jer to su rukopisi koji su ušli u kritički aparat izdanja, a provjerom je obuhvaćeno 56 drugih slavenskih rukopisa. Predstavljeni primjeri zavisnosti rukopisa bosanske provenijencije od makedonskih modela koji se ne ponavljaju u drugim slavenskim rukopisima od velikog su značaja za ocjenu jedinstva bosanskih evanđeoskih rukopisa.

Sumirajući provedena istraživanja, autorica primjećuje da su bosanski tekstovi Evanđelja u podlozi imali liturgijsko tetraevanđelje koje je stajalo pod utjecajem starijeg aprakosnog teksta asemanijskog stila. Prepisivači su pritom oslobađali tekst perikopskih početaka. Ova je teza zasnovana na jedinstvu bosanskoga korpusa Evanđelja i ispitivat će se u daljnjem toku istraživanja. Nastavit će se tragati za odgovorom koje karakteristike bosanskih rukopisa Evanđelja potječu od bugarskih ili makedonskih predložaka, a koje su posljedica kasnijeg utjecaja izvanbosanskih tekstova i inovacija bosanskog porijekla. Teze iznesene u zaključku predstavljaju jedan od važnih rezultata ove studije jer dobro definiraju koncept zadataka budućih istraživanja.

U posebnom poglavlju prikazan je odnos Divoševa evanđelja prema Vatikanskom evanđelistaru (str. 80–90). Usporedba leksičkih izbora Divoševa i Nikoljskoga evanđelja s onima u Vatikanskom evanđelistaru potvrđuje da do inoviranja tipa T2 u ta dva rukopisa nije došlo. Izuzetni su primjeri u kojima su se Div. i Vat. složili, a sam izbor riječi nije vezan za tekstološki tip druge redakcije.

U poglavlju pod naslovom *Tekstno tkanje* (str. 90–94) razmatraju se kriteriji bližeg afiniteta rukopisā u obliku zajedničkih propusta, zajedničkih dodavanja i ekskluzivnih leksičkih izbora.

Pod naslovom *Podjela teksta* (str. 94–96) vrlo su dobro razmotreni preostaci perikopa u bosanskim rukopisima evanđelja, a predstavljene su i specifične izmjene kod bilježenja Euzebijevih kanona koje su zajedničke za više bosanskih tekstova.

U zaključku su sumirani rezultati ovoga i određeni zadaci budućih istraživanja.

Komparativno proučavanje teksta Divoševa evanđelja s drugim evanđeljima obogaćuje saznanja o povijesti rukopisa i o njegovu mjestu u literarnojezičkoj djelatnosti u kulturnim i duhovnim centrima u srednjovjekovnoj Bosni i njihovu kontaktu s drugim slavenskim kulturnim centrima. Sasvim je sigurno da će ova knjiga pobuditi zanimanje ne samo u domaćoj nego i u široj slavističkoj naučnoj i kulturnoj javnosti i potaknuti nova

proučivanja u oblasti historijske gramatike, historijske leksikologije, stare slavenske literature i kritike biblijskog teksta.

2. Radovi

2.1. U popratnoj studiji faksimilnom izdanju *Vrutočkoga bosanskog četveroevanđelja* (bibliografska jedinica ovdje označena kao II. radovi pod rednim brojem 1) autorica daje kodikološki opis, paleografsku i jezičku analizu rukopisa s kraja 14. stoljeća. S obzirom na sve podatke, ponajviše na glose koje je zapisao prepisivač teksta, umjesto dosadašnje datacije u 1375. godinu predlaže određenje da rukopis ne bi mogao biti stariji od posljednje četvrti 14. stoljeća te ističe kako bi dataciju trebalo pomjeriti prema kraju 14. stoljeća. Izrazito zanimljiva iluminacija u skladu je sa standardima bosanskih kodeksa, pa autorica uočava sličnosti s inicijalima u Kopitarovu evanđelju i s vinjetama u Pripkovićevu. Uočene paleografske sličnosti s Belićevim listićima (Mostarskim bifolijem) rezultirale su autoricinom spoznajom da i jest riječ o dijelu Vrutočkoga evanđelja. S mnogo potkrepa autorica upozorava na vrlo konzervativnu dimenziju ovoga rukopisa u domeni leksika. Također provodi usporedbe i sa Sofijskim evanđeljem, Čajničkim, Divoševim, Kopitarovim. Ističe kako ikavizmi puno više govore o mjestu pisanja nego o vremenu, a u Vrutočkom evanđelju su ograničeni, i to tek na neke lekseme, pa se možemo složiti da je najvjerojatnije riječ o maniru, upotrebi prestižnijih oblika. Za dataciju u 14. st. ponajviše pak govori promjena -l u -o, koja se zatječe i u Pripkovićevu evanđelju, kao i u Mletačkom zborniku, a i stanje u pravnim bosanskim i dubrovačkim spomenicima govore u prilog upravo tadašnjem početku primjene ove promjene. Kao jako svjedočanstvo zapadnoštokavske osnove prepoznaje se na nekoliko mjesta refleks j umjesto đ (odnosno staroslavenskoga žd), a dopušta se i mogućnost da je posrijedi utjecaj pismenosti s čakavskoga terena. I na morfološkom planu autorica pronalazi obilježja mlađeg razdoblja kao i znatno čuvanje starijih oblika, posebnu pažnju usmjerava na pronalaženje zapadnoštokavskih osobina (npr. sažeti imperfekt). Na leksičkoj strani posve je očigledno poklapanje s ostalim srednjovjekovnim rukopisima »bosanskoga stabla«, a o starini govori i niz neprevedenih grecizama. Osobito su korisne tekstološke usporedbe među bosanskim evanđeljima, odnosno pokušaj da se procijeni koliko se kroz poklapanje može prepoznati jedna jedinstvena »nova redakcija«. U usporedbi npr. s Čajničkim evanđeljem zaključuje kako je očigledno da se ono temeljilo na više predložaka. U posebnom poglavlju raspravlja se o podjeli teksta evanđelja na opširne i Amonijeve glave i ustvrđuje da njihova harmonija posve odgovara ostalim bosanskim rukopisima. Pri samom kraju slijedi opis glosa, od kojih se čak devet tekstualno poklapa s glosama u izgubljenom Srećkovićevu evanđelju. Autorica jasno piše kako površnja ispitivanja rukopisa Crkve bosanske ne daju osnova optužbama za herezu, dok bi se eventualno po glosama moglo samo pretpostaviti da su bosanski krstjani Novi zavjet tumačili alegorijski u dualističkom smislu. Iz glosa se vidi da su osuđivali otpuštanje grijeha, a nazivanjem svetog Ivana Kristitelja Vodonoscem čini se da aludiraju na zapostavljanje krštenja vodom. No prepoznavanje osebjnosti vjerovanja bosanskih krstjana prema glosama izrazito je umanjena gubitkom Srećkovićeva evanđelja, jer su tamošnje glose objavljene s nekim očiglednim pogreškama.

Izdanje i studija dobili su prikaz u referentnom časopisu: Mateo Žagar, "Fototipsko i kritičko izdanje Vrutočkoga evanđelja", *Slovo* 65 (2015), str. 239–243.

2.2. U pratećoj studiji faksimilnom izdanju *Plovdivskoga apokrifnog zbornika* (bibliografska jedinica ovdje označena kao II. radovi pod rednim brojem 2) predstavljen je rukopisni zbornik 116(54) plovdivske Biblioteke "Ivan Vazov" dobro poznat po jednom odlomku sadržaja pod naslovom Početije svijeta. Prethodni istraživači ukazivali su na vezu apokrifa Početije svijeta s Baruhovim otkrovenjem, kao i s jednim tekstom koji je sačuvan samo u verziji na latinskom jeziku *Joannis et Apostoli et Evangelistae Interrogatio*. Autorica skreće pažnju na jednu karakterističnu prevodilačku pogrešku koja bi mogla biti dokaz da je predložak latinskog teksta *Interrogatio* bio slavenski. Naime vezivanje simbolizma istočnoga grijeha za stablo vinove loze u Početiju svijeta i Baruhovu otkrovenju izgubilo se u *Interrogatio Joannis* zbog prevodiočeva nerazumijevanja semantičke razlike između staroslavenske riječi тръсть (trska) i vulgarnoslavenske riječi trs, jer u latinskom tekstu na tome mjestu stoji *arundo* (trska), dok su drugi motivi priče kao izlivanje "griehovne pohoti" na glavu očuvani. Određenu sumnju u bosansko porijeklo Plovdivskog rukopisa izrazila je Herta Kuna najviše zbog znatnog prisustva ekavizma u njemu, ali je i dalje ostavila mogućnost bosanskog porijekla teksta, tumačeći pojavu ijekavizma kao trag doticaja s prijedloškom sa zapadnijeg područja. Autorica dr. Lejla Nakaš analizirala je stanje u cjelokupnom rukopisu te u dijelu knjige u kojem su Psalmi i pokazala kako ortografski manir kao i činjenica da je pisar nevjest psaltiru koliko i Hval daju povoda za zaključak da bi u slučaju pisara Plovdivskog zbornika moglo biti riječi o prelasku pisara iz jedne tradicije u drugu. To se potvrđuje izostankom bilo kakvih akcenata, nepostojanjem ligature i e te greškama koje se tiču pojmova i sadržaja starozavjetnih tekstova. Nadalje autorica ističe kako jezik i grafija rukopisa pokazuju osobitosti koje su postale karakteristične za bosanskohercegovačko područje u razdoblju od sredine 15. do kraja 16. stoljeća na prostoru istočno od rijeka Bosne i Neretve te da je ovdje zapravo riječ o pseudoekavizmu koji je posljedica postepenog izbacivanja slova jat, o grafiji e u kratkom - њe u dugom slogu te navodi primjere iz glagoljskoga zapisa Čajničkog evanđelja, Kunovskog zapisa, natpisa iz Čadovine kod Rogatice, s Petripolja kod Rogatice i iz Pazalja kod Rudoga. Na osnovu specifičnosti u hronografu Plovdivskog zbornika, naime pisanje o događajima koji se odnose na bilješke o Novom, Rudinama i Onogoštu, autorica određuje kao moguće mjesto pisanja upravo taj trokut ili dubrovačko zaleđe. Na osnovu podatka iz hronografa koji bilježi događaje do 1539. godine određena je i donja granica za dataciju rukopisa.

Izdanje je dobilo prikaz u referentnom časopisu: Mile Babić, "S puteva otkrivanja izgubljene Bosne", *Forum Bosnae* 74-75/2016.

2.3. U radu "Fragmenti iz Monteprandona" analiziraju se dva lista slavenskog teksta iz 15. stoljeća koji se čuvaju u Biblioteci San Giacomo della Marca koji su prvi put objavljeni 1905, kad su još činili dio ojačanja uveza jedne knjige. Prije dvadeset godina ponovo ih je objavio S. Graciotti, kad su odvojeni od uveza pa je bilo moguće čitati tekst s njihovih unutrašnjih stranica. Interpretacija sadržaja međutim otvorila je mnoga pitanja čak i pri tom drugom, potpunijem čitanju. Graciottijeva interpretacija oslonjena je na dva elementa teksta koja autorica u ovom radu preispituje. Prvo, Graciotti polemičku poziciju fragmenta A dokazuje nerazjašnjenom riječju *vasapnu/vaspnu*, koja ponovljena triput zaredom postavlja u isti kontekst "pagane", "židove" i "vse krstijane", te prema njegovu mišljenju ima značenje anateme. Drugo, heretičnost fragmenta B dokazuje se korupcijom citata Poslanice Rimljanima 4:24, jer se umjesto "nama što vjerujemo u Onoga koji od mrtvih uskrisi Isusa, Gospodina našega" raspravljajući izražava riječima "ki je vaskrsnul Lazara iz mrtvih, on oživi i

smrtna tilesa i duše naše". U revidiranom čitanju na mjestu sporne riječi *васцпнх* autorica nalazi *ва сарцнх*, što otvara sasvim drukčiju interpretaciju cijelog teksta koju ona u nastavku detaljno predstavlja. Nadalje autorica otkriva kako citat koji se nalazi u fragmentu B nije heretičko iskrivljenje sadržaja Poslanice Rimljanima 8:11, već rečenica Homilije Kirila Jerusalimskog (II:5). Osim toga u fragmentu B pronalazi odlomak koji u kontinuitetu prati sadržaj ove homilije.

2.4. U radu "Ka novom čitanju Kunovskog zapisa" (bibliografska jedinica ovdje označena kao II. radovi pod rednim brojem 4) autorica ukazuje na sličnost između apotropejskog Kunovskog zapisa i teksta molitve za žito i vino iz Zbornika različitih sastava manastira Savina, kao i na njegove veze s drugim apokrifnim zaštitnim molitvama. Tekst je privlačio pažnju i historičara i filologa između ostalog i time što jedan njegov dio sadrži tekst apokrifnog pisma kralju Abgaru na latinskom jeziku zapisan ćirilicom. Sadržaj molitve iz zbornika manastira Savina pokazuje podudarnosti procedura opisanih u zborniku sa sadržajem Kunovskog zapisa. Taj podatak skratio je put pri određenju različitih tekstnih podloga Kunovskog zapisa i ublažio sumnje u povezanost zapisa s bizantsko-slavenskom tradicijom. Na kraju je predstavljen tekst Kunovskog zapisa koji je rezultat novoga čitanja uvidom ostavrenim u Zemaljskom muzeju. To čitanje daje nekoliko manjih razlika u odnosu na Truhelkino izdanje, ali i jednu veću. Autorica nalazi tekstološke paralele u Zborniku koji je sastavio pop glagoljaš Anton Franki iz Omišlja i u Razgovoru od vetra, dažda, nižita i sičca, koji je zapisao Brzac Antun.

2.5. U radu "Portina slavenska kancelarija i njen utjecaj na pisare u prvom stoljeću osmanske uprave u Bosni" (bibliografska jedinica ovdje označena kao II. radovi pod rednim brojem 5) autorica na osnovu paleografskih i pravopisnih odlika dokumenata kancelarije istražuje identitet pisara (slavensko-tursko-talijanskog dragomana Skender-bega, Kasumbega i dr.). Ona podsjeća i na četverojezički rječnik arapsko-perzijsko-grčko-slavenski, o kome je pisao i objavio ga njemački slavist Lehfeltd. U novije vrijeme pretpostavlja se da je to bio instrument za edukaciju pisara u višejezičkoj Portinoj kancelariji koji su uvježbavani u vođenju diplomatske prepiske na tim jezicima. O utjecaju kancelarije govori manir bilježenja *є/не* na mjestu jata koji se ustalio i kod pisara u Bosni tokom prvog stoljeća osmanske uprave. Iako je začetke takva pisanja moguće pronaći u bosanskim pisanim spomenicima od druge polovine 15. stoljeća, za ustaljivanje obrasca odgovorna je prijepiska s Portom, što potvrđuje i sam izbor istog tipa pisma koji je korišten u Porti – klasične minuskule – kod bosanskih zvaničnika, koja zapravo nije njegovana u državnoj kancelariji od vremena kralja Ostoje, već samo u kancelarijama oblasnog plemstva – Kosača i Pavlovića. U dokumentima se pokazuje mješoviti tip grafije koji je ranije determiniran kao raško-bosanski uzus doveden do određenog stepena kristalizacije, jer je u njemu ustaljena principijelna distribucija *e/ie* na mjestu refleksa jata u kratkom/dugom slogu. Provijavanje starih bosanskih pisarskih navika ogleda se kod bosanskih pisara u upotrebi slova *ћ*, a ne *к/г* u vrijednosti [ć/đ], slova *ѣ* umjesto slova *ѣа* u vrijednosti /ja/ te upotreba grafema s dvojnomo fonološkom vrijednošću: *л* [l/], *н* [n/ń].

2.6. U radu "Bosanski pisar sultana Selima" (bibliografska jedinica ovdje označena kao II. radovi pod rednim brojem 6) predstavljen je trogodišnji mirovni ugovor sultana Selima s ugarskim kraljem Ludovikom iz 1519. godine koji se čuva u Britanskom muzeju. Pisan je na slavenskom jeziku diplomatskom ćiriličnom minuskulom. Nad početna dva

retka koja su izvedena zlatom u maniru srednjovjekovnog ćiriličnog veza stoji tugra, također u zlatu s floralnim ukrasima izrađenim azurom. Tekst ima ukupno 107 redaka i transliteriran je naporedo s tekstom latinskoga primjerka ugovora. Na osnovu analize rukopisa potvrđuje se da je ovaj ćirilični ferman pisan istom rukom kao priznanica sultana Selima od 25. maja 1515. izdata u Adrianopolju, čiji je snimak objavio Truhelka, kao i transkripciju pod brojem 173. Pisao ga je u Brusu stvaralac povelje Selima I Dubrovčanima od 5. marta 1513, koja je izgubljena, ali je u Glasniku Društva srpske slovesnosti 1852. objavljen njen prijepis i prijevod te reprodukcija njenog početka i kraja. Računajući ugovor o primirju od 1. aprila 1519, koji se čuva u British Library, a na osnovu grafijskih, ortografskih uzusa, obilježja jezika i specifičnosti kancelarijskih formula, autorica evidentira ukupno devet dokumenata koji su potekli od istog pisara. Jezički tip ikavizma (*pridati, misto, miseca* i sl.) u kombinaciji s mnogo frekventnijim ijekavizmom upućuje na tip jezika u Zemlji Pavlovića, ali to da je ovaj pisar već dugo odvojen od toga jezika zaključuje se po grafijskom utjecaju arebice na njegovu ćirilicu koji se ispoljio u većoj mjeri nego kod njegovih prethodnika. S druge strane moguće je da osobine jezika potječu iz mlađega od dva četverojezička rječnika koja su se, kako pretpostavljaju novija istraživanja, koristila u toj kancelariji.

2.7. U radu "Glagoljični zapisi u Radosavljevom zborniku" (bibliografska jedinica ovdje označena kao II. radovi pod rednim brojem 7) u središtu pažnje jesu zapisi glagoljičnim slovima u ćiriličnom Zborniku krstjanina Radosava, kojem je glavni sadržaj Apokalipsa. Rezultati dosadašnjih dobro argumentiranih analiza nisu doveli do jednoznačnih interpretacija. Dva suprotstavljena mišljenja o Radosavljevim motivima pri stvaranju zapisa glagoljicom svode se s jedne strane na to da u Radosavljevu zapisu ima glagoljskih slova različite stilizacije, ali i takvih koji se ne daju objasniti nikakvom poznatom glagoljskom tradicijom, nego upravo iskrivljivanjem i premještanjem slova čija je svrha tajnopis, a s druge strane negira se mogućnost da se radi o kriptografiji zbog postavljanja dvaju azbučnih nizova koji sadrže slova zapisa u neposrednu blizinu ovog teksta, koji zapravo otključavaju tekst. Autorica za interpretaciju azbučnog niza u Radosavljevu zborniku i za koincidenciju da je crvenim mastilom ispisana glagoljska azbuka postavljena nedaleko od stiha *Ja sam Alfa i Omega* smatra značajnim jedno tumačenje azbučnog niza u Skazaniju Konstantina Kostenečkog. Ona ističe kako pretpostavci da azbučni niz ima samo ulogu ključa za čitanje odgovara pojava homografnih oblika jer to vodi težem dešifriranju. U nastavku rada traži se odgovor na pitanje ima li u Radosavljevu citatu Pavlove poslanice Titu nešto što može objasniti zamjenu slova za /i/ i /s/ u samom zapisu i u prvom azbučnom nizu te pojavljivanje thite na mjestu /s/ u drugome. Autorica smatra kako odgovor može biti povezan s činjenicom da je u zapisu kraj citiranog stiha izostavljen. To su riječi: Spas naš, Isus, Hrist. Početna slova tih riječi slova su koja je Radosav premještao u svojim azbučnim nizovima: Isus – Spas – Theos – Soter. Objašnjenje za to nalazi u tradicionalnom tekstu 72 imena Bogu koji je podrazumijevao određenu meditativnu praksu. Autorica smatra da je slovima u Radosavljevu azbučnom nizu pridana simbolična vrijedost predstavljanja Božijeg imena koje počinje tim slovom te da se čini kako da je na takvu simboliku mislio i Konstantin Kostenečki pišući o slovu kao "domu vladike". Autorica zaključuje da je tekst Otkrovenja bio idealno mjesto za takav postupak jer se tu neprestano varira tema svetih Božijih imena.

2.8. Rad "Kalendar u izdanjima Nauka krstjanskog Matije Divkovića" predstavlja usporedbu kalendara posvećenih dana u Divkovićevu velikom Nauku krstjanskom (1611) i u različitim izdanjima malog Nauka međusobno, kao i sa kalendarima iz razdoblja koje je prethodilo prvom izdanju. Ispituje se odnos prema kalendarima u hrvatskoglagoljskom Kodeksu Kopitarove zbirke br. 22 (14. ili početak 15. st.), u Prvom štampanom hrvatskoglagoljskom misalu (1483), u Kalendaru bosanskog rukopisa iz Biblioteke Palatina u Parmi (sredina 15. st.) i u Dubrovačkom ćirilskom molitveniku (1512), ali i s njemu vremenski bližim Bandulavićevim. Kulturnim je svetkovinama Divković u kalendaru uz oficijelna postavio i narodna imena: Tripunij dan, Ivanj dan, Jurjev dan, Vidovdan, Petrov dan, Ilin dan, Miholj dan, Lučin dan, Mratinj dan (Mrađić dan). S druge strane prilagođavanje oficijelnom kalendaru ponekad je podrazumijevalo i postavljanje u sjenu ranijih svetkovina. Primjer Eliseê proroka, kojeg na dan 14. 6. bilježe stari glagoljski kalendari i koji dolazi redovno u istočnim kalendarima, ili primjer Elene c(êsar)rice ka križ naide, koju bilježi Hrv. mis., govore o tom zapostavljanju. Osim ovih prilagodbi i Divkovićev je izbor leksike stoljeće i po kasnije drukčiji, u izrazu svakako bliži tradiciji hrvatskih glagoljaša. Unatoč brojnim razlikama između kalendara koje su nastale u povijesnim mijenama može se još uvijek nazreti povezanost Divkovićeva kalendara sa srednjovjekovnim. Najistaknutija je u listi imena mjeseci, ali se osjeti i u dvostrukom imenovanju kulturnih svetkovina.

IV. MENTORSTVO

Dr. Lejla Nakaš obavila je nakon izbora u zvanje vanrednoga profesora (2013) uspješno mentorstvo za tri završna diplomatska rada (po bolonjskom studiju), i to za kandidate:

1. Ermu Ramić (*Leksika u poveljama bosanskih kraljeva*),
2. Minelu Alić (*Plovdivski rukopis: Apokrifni spis bosanskog porijekla*) i
3. Lejlu Hasagić (*Kritičko izdanje teksta Slovo o Adamu i Evi iz rukopisa Sav.29*)

te mentorstvo za doktorsku disertaciju (kao sumentor, uz prof. dr. Matea Žagara, na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu) za kandidata:

1. Mehmeda Kardaša (*Jezik i grafija Kopitarova evanđelja u kontekstu bosanske crkvenoslavenske pismenosti*
http://darhiv.ffzg.unizg.hr/id/eprint/10787/1/Kardas_Mehmed.pdf

o čemu su predočeni dokazi.

Osim toga dr. Lejla Nakaš mentorica je kandidatu Tariku Ćušiću za disertaciju *Jezik i grafijske odlike Erlangenskog rukopisa* (odbranjena radna verzija doktorske disertacije, te je nakon uvida u korigiranu verziju potpisan pozitivan izvještaj komisije).

Mentorstvo kandidatkinji Ermi Ramić-Kunić za doktorsku disertaciju *Leksičke varijante Čajničkog evanđelja* je u toku.

V. OSTALI UVJETI

Iskustvo u nastavi

Dr. Lejla Nakaš ima bogato nastavno iskustvo na univerzitetu. Na Filozofskome fakultetu u Sarajevu izvodi nastavu od 1995. godine do danas. Trenutno je angažirana na sva tri ciklusa studija.

Učešće u naučnim i stručnim projektima

2017. godine dr. Lejla Nakaš bila je u Institutu za jezik u Sarajevu voditeljica projekta izdanja teksta Čajničkoga četveroevanđelja, koji je izvela doktorandica Erma Ramić-Kunić u sklopu prve faze projekta doktorske disertacije. Izdanje je dobilo međunarodnu recenziju prof. dr. Christoph Kocha (Berlin) i prof. dr. Matea Žagara (Zagreb), a projekt su finansirali Federalno ministarstvo obrazovanja i Fondacija za izdavaštvo.

2018. godine objavljeno je *Divoševo evanđelje: Studija i kritičko izdanje teksta* kao rezultat naučnog projekta Instituta za jezik koji je finansiralo Federalno ministarstvo obrazovanja. Izdanje su ocijenili međunarodno priznati stručnjaci prof. dr. Christoph Koch (Berlin) i prof. dr. Liljana Makarijoska (Skoplje). Dr. Lejla Nakaš bila je voditeljica ovog projekta, pripremila je tekst i kritički aparat Evanđelja po Mateju, redigirala cjelokupni kritički aparat te u ukupni tekst izdanja unijela varijante Nikoljskog evanđelja. Objavljeno izdanje Divoševa evanđelja odgovara najvišim naučnim standardima izdavanja slavenskih srednjovjekovnih rukopisa, a dr. Lejla Nakaš dokazala se vrsnim stručnjakom u ovoj oblasti i tematici čiji značaj prelazi nacionalne granice.

Od 2013. do 2019. godine s prof. dr. Christophom Kochom s Odsjeka za indogermanske jezike Freie univerziteta u Berlinu dr. Lejla Nakaš radi na projektu *Index verborum et formarum linguae slavicae veteris dialecti Codicis Zographensis commentario ornatum* kao jedini saradnik. Projekt je finansiran od fondacije za nauku Fritz-Thyssen Stiftung.

Od 2018. godine dr. Lejla Nakaš voditeljica je projekta *Građa za rječnik crkvenoslavenskog jezika: pretraživa baza podataka srednjovjekovnih tekstova Evanđelja* na Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Završena je prva faza tog projekta, pripremljeni su digitalni formati tekstova Vrutočkog evanđelja, Čajničkog evanđelja, Divoševa evanđelja i Nikoljskog evanđelja. U toku je digitalizacija Evanđelja iz Hvalovog zbornika.

Ostale naučne i stručne aktivnosti

Dr. Lejla Nakaš kroz cijelu svoju dosadašnju akademsku karijeru izuzetno je aktivna. Učesnik je brojnih međunarodnih i domaćih naučnih konferencija, simpozija i seminara na kojima je podnijela referate (među ostalima, „Šefik Bešlić i stećci“, Stanak, Sarajevo, maj 2014; „Drugi bh. slavistički kongres“, Slavistički komitet, Sarajevo, maj 2015; „The oldest linguistic attestations and texts in the Slavic languages“, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, novembar 2016. i dr.). Bila je recenzent više knjiga i naučnih radova objavljenih u više domaćih i međunarodnih lingvističkih časopisa.

Nagrade i priznanja

Za svoj naučni rad dr. Lejla Nakaš dobila je Povelju za doprinos u očuvanju i obnovi kuturnog i povijesnog naslijeđa Bosne i Hercegovine, koju dodjeljuje Federalno ministarstvo kulture i sporta (2018).

ZAKLJUČAK S PRIJEDLOGOM

Nakon što je stekla potpuni uvid u prijavu i priloženu dokumentaciju kandidatkinje dr. Lejle Nakaš, Komisija jednoglasno zaključuje da kandidatkinja dr. Lejla Nakaš u potpunosti **ispunjava** sve potrebne i formalne i suštinske zakonom propisane uvjete za izbor u zvanje redovnoga profesora za PODRUČJE (OBLAST): *HUMANISTIČKE NAUKE, POLJE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA)*, GRANA: *BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK, Historija jezika* (predmeti: *Staroslavenski jezik, Historija književnog jezika I i II, Uvod u slavistiku, IP Jezik sevdalinke, IP Jezičke odlike balade o Hasanaginici*).

Komisija donosi ovakav zaključak imajući uvidu posebno sljedeće činjenice:

- prvo, dr. Lejla Nakaš provela je cijeli izborni period u zvanju vanrednoga profesora (u to zvanje izabrana je 2013. godine), i to na oblasti za koju se kandidatkinja bira;
- drugo, dr. Lejla Nakaš objavila je nakon izbora u zvanje vanrednoga profesora dvije naučne knjige, i obje su iz oblasti za koje se kandidatkinja bira;
- treće, dr. Lejla Nakaš nakon izbora u zvanje vanrednoga profesora objavila je u priznatim publikacijama koje se nalaze u relevantnim naučnim bazama podatka trinaest naučnih radova, i svi su iz oblasti za koju se kandidatkinja bira;
- četvrto, dr. Lejla Nakaš obavila je mentorstvo za odbranjenu doktorsku disertaciju kandidata mr. Mehmeda Kardaša na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 2018. godine;
- peto, dr. Lejla Nakaš nakon izbora u zvanje vanrednoga profesora uspješno je obavila tri mentorstva za završne diplomske radove nakon drugog ciklusa studiranja (po bolonjskom studiju);
- šesto, dr. Lejla Nakaš učestvovala je u više domaćih i međunarodnih naučnih projekata;
- sedmo, dr. Lejla Nakaš ima bogato iskustvo u naučnom i nastavnom radu.

Na osnovu temeljitog uvida u biografiju i bibliografiju dr. Lejle Nakaš te na osnovu dobrog poznavanja kandidatkinje Komisija je nepodijeljenog mišljenja da je riječ o istraživaču i nastavniku koji je postigao vrlo vrijedne rezultate u nauci i struci. Njegov dosadašnji naučni i stručni angažman sasvim jasno pokazuje kako je pred njim nastavak vrlo uspješne akademske karijere. Komisija dr. Lejlu Nakaš ocjenjuje uzornim članom naše akademske zajednice. Zato je Komisija potpuno uvjerena u zaključak koji je iznijela ocjenjujući sa zadovoljstvom i s punom naučnom i stručnom odgovornošću da dr. Lejla Nakaš ispunjava sve potrebne formalne i suštinske uvjete za izbor u zvanje redovnoga profesora.

PRIJEDLOG: Na temelju svega izloženoga Komisija predlaže Vijeću Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu da **izabere dr. Lejlu Nakaš u zvanje redovnoga profesora** za PODRUČJE (OBLAST): *HUMANISTIČKE NAUKE, POLJE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA)*, GRANA: *BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK, Historija jezika* (predmeti: *Staroslavenski jezik, Historija književnog jezika I i II, Uvod u slavistiku, IP Jezik sevdalinke, IP Jezičke odlike balade o Hasanaginici*) na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

Sastavni je dio ovog izvještaja naprijed navedeni akt Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu kojim se Komisiji dostavlja kompletan konkursni materijal s prijavom kandidata i izvještaj pravne službe Fakulteta sačinjen nakon obrade prijave.

Sarajevo, 13. 2. 2019.

Baotic

KOMISIJA

1. *Ismail Palić*
Prof. dr. Ismail Palić, predsjednik
2. *Mateo Žagar*
Prof. dr. Mateo Žagar, član
3. *Josip Baotić*
Dr. Josip Baotić, profesor emeritus, član

